

A BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

HATÁRIDŐS PIACA 2002-BEN

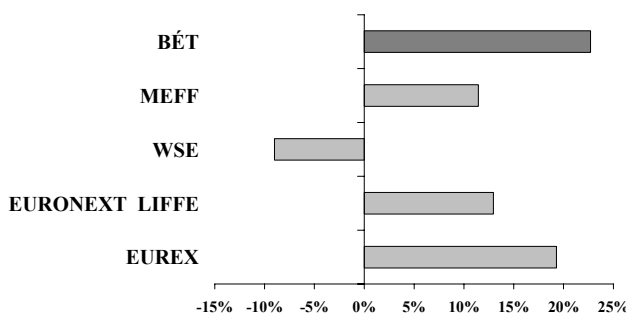
BÉT Elemzések, 2003. január 20.

Bevezető: magára talált a *határidős piac*

A *határidős ügylet* során a partnerek kötelezettséget vállalnak egy adott termék meghatározott mennyiségének, meghatározott áron, egy későbbi időpontban történő szállítására. Mindez kiválóan alkalmas, mind a pénzügyi kockázatok fedezésére, mind pedig spekulációs célokra.

A BÉT határidős piaca, - nemzetközi viszonylatban is kimagasló eredménnyel- megfordította az 1998 óta tartó folyamatos csökkenését és 2002-ben jelentős növekedést mutatott. A kontraktusszámban mért forgalom 23%-kal haladta meg az egy évvel korábbit (887 ezer kontraktusról 1 millió 89 ezer kontraktusra nőtt).

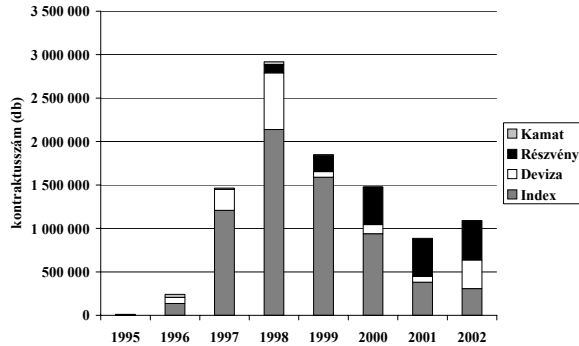
A főbb európai származékos piacok és a BÉT származékos piaci forgalmának változása 2002-ben

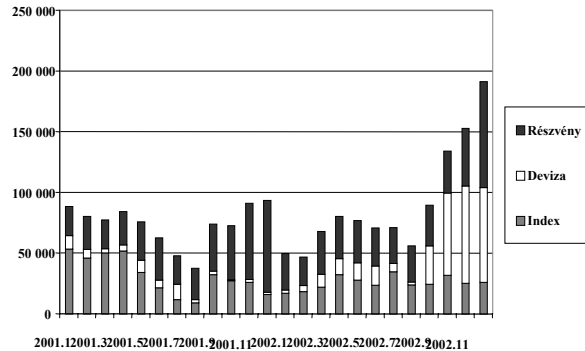
A növekedés fő mozgatórugója a devizapiac volt, de tovább bővült a részvényalapú termékek forgalma is, míg a BUX piacon csökkent az aktivitás. A 2002-ben az új termékként megjelent deviza keresztkontraktusok forgalma nélkül, az árfolyamértéken számított összesített forgalom meghaladta a 843 milliárd forintot, ami 12 százalékkal magasabb, mint az előző évi érték. Ez az eredmény különösen figyelemreméltó, mivel a határidős piacon ezt a forgalmat lényegében a hazai befektetők képviselik.

A származékos piac forgalmának alakulása

1995-2002. éves határidős forgalom

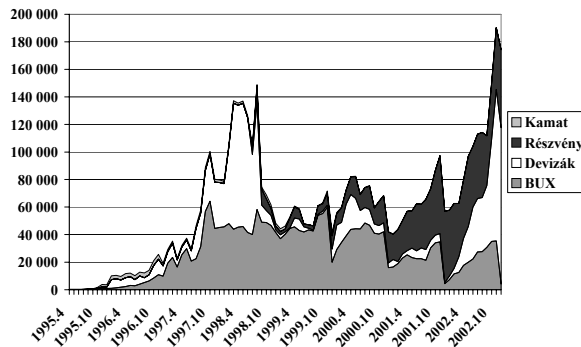

2001-2002. havi forgalom alakulása (kontraktusszám db)

A piac aktivitásának növekedésével a nyitott pozíciók is növekedtek. Az átlagos nyitott kötésállomány 2002-ben 63%-kal haladta meg az egy évvel korábbi értéket.

A nyitott kötésállomány alakulása 1995-2002.
kontraktusban (db)

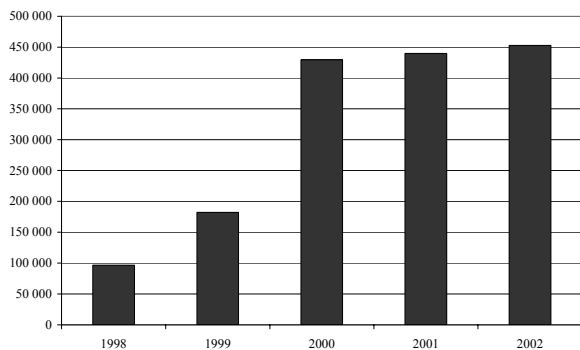

Tovább bővült a részvénytermékek piaca

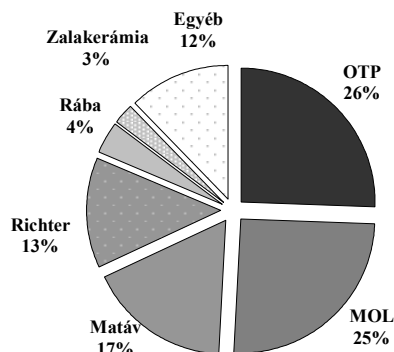
A BÉT 1998-ban úttörő szerepet betöltve elsőként vezette be határidős piacára egyedi részvénykontraktusait. A kezdeti nagy mértékű forgalomnövekedés a 2000-es évre elhozta a vezető szerepet számukra a határidős szekcióban. A 2002-es évben tartották hangsúlyos pozíciójukat a részvényalapú termékek, ami számokban 3%-kal több, összesen 452 638 darab kontraktusnyi forgalmat jelentett. A forgalom növekedéséhez hozzájárultak a szeptember 6-án bevezetésre került „B” kategóriás részvények is, melyek közül a Pannonflax és Phylaxia negyedéves forgalmával sok „A” kategóriás részvényen alapuló termék teljes éves forgalmát is felülmúlta. Bevezetésüktől az év végéig a „B” kategóriás részvények kontraktusban vett összesített forgalma 1545-re rúgott.

A legnagyobb részt az összforgalomból a vezető részvények termékei hozták. A forgalmi rangsor élén az OTP (115 766 darab kontraktus) és a MOL (114 869 darab kontraktus) határidők végeztek. Kettőjük összesített forgalma a határidős részvénypiaci forgalom 50%-át adta. A Matáv és a Richter papírokra is nagy volt az érdeklődés, az előbbire 76 892 az utóbbira 60 353 darab kontraktust kötöttek.

1995-2002. részvény határidős forgalom kontraktusban (db)

2002. forgalom megoszlása termékenként

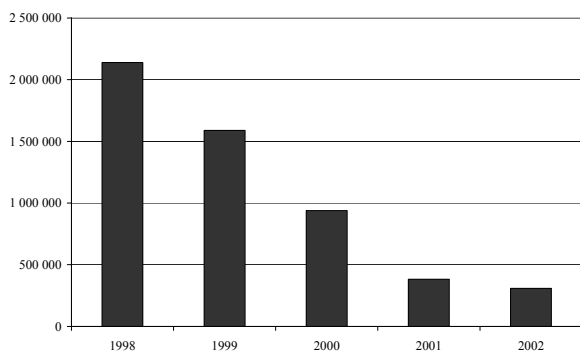

A forgalomemelkedést meghaladó ütemben nőtt a nyitott pozíciók nagysága, az átlagos nyitott kötésállomány a teljes részvényalapú határidős piacon mintegy 30%-kal volt magasabb 2002-ben.

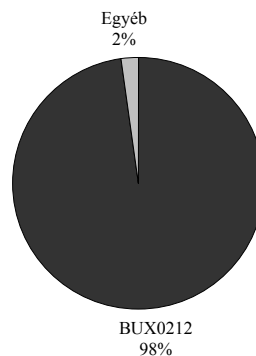
Indexalapú termékek piaca

A tavalyi évben BUX határidőkön 19%-os aktivitás csökkenés mutatkozott, az összforgalom 309 056 kontraktust tett ki. A megelőző évek folyamatos csökkenésének trendje lassulni látszik, és reményeink szerint ez a tendencia 2003-ban megfordul.

1995-2002. BUX határidős forgalom kontraktusban (db)

2002. forgalom megoszlása termékenként

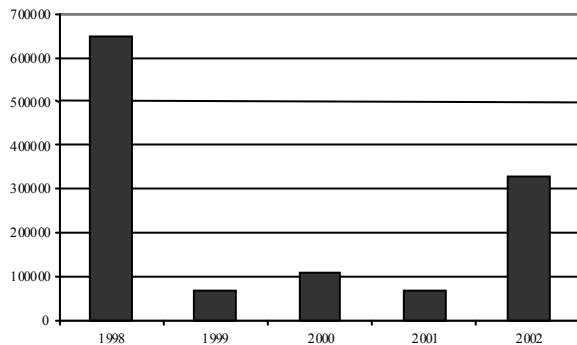

Az indextermék népszerűségét jelzi ugyanakkor, hogy a korábbi évekhez hasonlóan a határidős piac egészét tekintve a legaktívabb termék a BUX index egyik lejáratra volt. A BUX0212-ből tavaly 302 191 darab kontraktus cserélt gazdát, ami az indexkontraktusok forgalmának 97.7%-át adta. Ez utóbbi arány mutatja, hogy a BUX piacának koncentrációja igen magas, a forgalom szinte teljes egésze a legközelebbi decemberi határidőre bonyolódik.

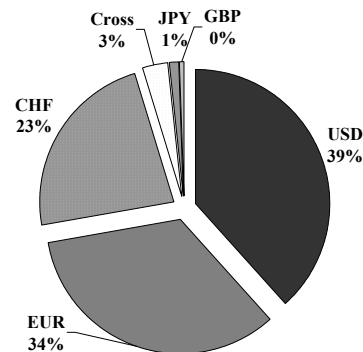
A nyitott kötésállomány tekintetében is kismértékű visszaesés jellemezte a BUX piacot, az átlagos nyitott állomány nagysága a 2001-es 23 059 kontraktusról 20 946 kontraktusra, mintegy 9%-kal csökkent.

Az év sikertermékei a devizák

1995-2002. határidős deviza
kontraktusok(db)

2002. forgalom megoszlása termékenként

A 2002. évi határidős forgalom bővülésének legnagyobb hajtóerejét a devizatermékek jelentették. A tavaly előtti évhez képest az aktivitásuk 396%-kal nőtt, és ezzel a 327 800 darab kontraktust jelentő forgalommal megelőzték az index alapú határidős termékeket. A legnagyobb figyelmet a dollár illetve az euro kapta, de nem sokkal marad le tőlük a svájci frank sem. Sikeresen szerepeltek az idén bevezetett keresztkontraktusok is, közülük legjobban az 5400 darab kontraktus forgalmat produkáló EUR/USD.

A nyitott kötésállomány emelkedése is leglátványosabban a devizapiacra jelentkezett, amelynél az átlagos állomány viszonylag alacsony bázisértékről mintegy 29-szeresére növekedett.

A 2003. január 1-jén életbe lépett adótörvény 20%-ról 0%-ra csökkenti a magánszemélyek tőzsdei ügylet után fizetett árfolyam-nyereségadóját, mind az azonnali, mind a határidős piacon. Ezen felül a gazdasági társaságok számára 2003-tól az adózás előtti eredményt már csökkenti az adóévben elszámolt ráfordítást meghaladóan az elszámolt bevétel 50%-a, ami lényegében annyit jelent, hogy a tőzsdei ügyleteken elért árfolyamnyereség 9 százalékos adókulccsal adózik. Ezen kedvező változás alapján méltán bízhatunk abban, hogy a 2003. év a határidős piac további élénkülését és felfutását eredményezi.

Amennyiben további kérdése van, kérjük, forduljon a Budapesti Értéktőzsde Részvénytársaság Üzletpolitikai és Kommunikációs Igazgatóságához (Tel.: 429-6857, 429-6866), e-mail: media@bse.hu.

Budapesti Értéktőzsde Részvénytársaság
Üzletpolitikai és Kommunikációs Igazgatóság
Tel.: 429-6857, 429-6866
e-mail: media@bse.hu